

PARTICIPAȚIA PENALĂ ȘI PARTICIPANȚII LA INFRAACȚIUNE ÎN FORMAREA STATULUI DE DREPT

CRIMINAL PARTICIPATION AND PARTICIPANTS IN CRIME IN FORMING THE RULE OF LAW

MERCUȘ Radu,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID ID: 0009-0005-3940-6280
mercusradu@gmail.com

Abstract

Every society respects certain obligations established authority invested from every person for our existence a state in law that ensures order from all points of view as well as economic, social and cultural development.

Concept for respect in law offer functional institutions, understand for established norms and review in their norms respected from every person have correlative rights and obligations although from behind prevails because we exist in an order finally respect and implementation obligations we have either at work, studies or towards society as a whole for good organization.

Nowadays, a concept importance in law develop three powers, such as parliamentary, executive and judicial, which cooperate with each other for there functionality in state, its institutions, also for society developed and feel progress in all activity.

Actually functional state consist from three powers which must organised independent without some influence that would change normal activity in a state institutions.

Some of person said opinion about justice is part in executive power and we still have mass media as one powers that is important in development importance law also in education for society through informative materials which develop in education, act and form an opinion about everyday life of people.

Subject criminal participation and participants in crime as a component in development in a state represents a problem for society as well as other determin factors for example migration, natural increase (natality/mortality), unemployment, poverty, hooliganism , etc.

Activity in law enforcement institution is prevent and ensure criminality from cooperation with state institutions, international organizations through there implementation..

Keywords: *State law, independent justice, supreme law, equality before law, democracy, etc.*

Cuvinte cheie: *Stat de drept, justiție independentă, supremația legii, egalitate în fața legii, democrație, etc.*

Fiecare societate se conduce după regulii sau mai exact norme stabilite de către cineva sau moștenite de la strămoșii noștri pentru că astfel vom exista într-o armonie în societate, progres sau cooperare.

Există instituții care sunt investite ca autoritate să vegheze asupra respectării ordinii de drept în cadrul unei societăți sau per ansamblul stat în persoana fiecărei pentru că fiecare dintre noi avem drepturi corelativ obligații.

Subiectul care îl voi aborda în prezenta lucrare se numește participația penală și participanții la infracțiune în formarea statului de drept.

Astfel voi aborda trei concepte diferite dar care au tagențe comune cum este participația penală, participanții la infracțiune și stat de drept care au impact considerabil pentru societate pentru formare și dezvoltare în asigurare unui viitor prosper nouă ca cetățenii unui stat sau ca membru a unui grup, entității sau națiune per ansamblul ei.

Participația penală dacă e să-l abordăm ca termen aparte atunci susținem următoarele idei ceea ce de fapt fie că regăsim în actuala legislație sau opinii susținute de cercetătorii științifici, studenți sau lectorii astfel menționăm faptul că conform art.41 din Codul Penal al Republicii Moldova se consideră participație cooperarea cu intenție a două sau mai multor persoane la săvârșirea unei infracțiuni intenționate[1,2] sau eventual art.17-19 din codul penal din 24.04.1961 abrogat.

Dacă e să explicăm pe înțelesul tuturor condițiile cerute de legislație atunci menționăm următoarele elemente de bază pentru existența participației [12]:

1. manifestarea unei acțiuni sau inacțiuni;
2. prezența intenției;
3. prohibitive,prevăzute de legislația penală;
4. participarea mai multor persoane, cel puțin două persoane;
5. cooperare.

Fiecare element al acestei structuri reprezintă un pilon existențial, astfel primul dacă e să-l definim presupune exercitarea de către subiectul infracțiunii fie că este autor, organizator, complice sau instigator a unei acțiuni sau inacțiuni nu cercetăm fenomenele naturii vremea sau acțiunile animalelor pe când în cazul inacțiunii persoanei se manifestă prin neîndeplinirea obligațiilor de serviciu de către persoanele care își exercită o funcție de răspundere din cadrul unei autorități publice.

Următorul element al acestei structuri, participația penală este prezența intenției, persoana a planificat din timp săvârșirea faptei pentru că aceasta este una complexă și-a exprimat contribuția pentru săvârșirea acțiunii ilicite, finalizarea acesteia și prin urmare beneficiile revenite fiecărei persoane fie că sunt mijloace financiare, bunuri și servicii.

Cel de al treilea element component factorul prohibitiv sau reglementările cu privire la acest subiect participația penală presupune faptul că fiecare stat trebuie să își reglementeze faptul că acțiunile întreprinse de persoane încalcă anumite reguli scrise prevăzute în documente oficiale sub sancțiunea aplicării de către autoritățile responsabile a măsurilor de constrângere în depedență de gravitatea faptei săvârșite.

De regulă fiecare stat își are propriasa legislație prohibitivă unde sunt incriminate acțiunile ilicite ale persoanei fiind prevăzute consecințele nerespectării legii dar și cazurile de exonerare de la aplicarea măsurilor coercitive atunci când organele de drept consideră aplicabilă într-un caz anumit.

Evident, pe lângă legislația națională mai avem organisme sau instituții internaționale la care statul s-a angajat să respecte drepturile și libertățile omului prin semnare și transpunere în practică acordurile, tratatele sau deciziile comunitare privind aplicarea dreptului uniform la nivel internațional eficienizând și asigurând buna guvernare a instituțiilor statului.

Un alt criteriu important ce definește instituția participației penale de alte forme sau caracteristici justițiare se referă la participarea mai mult de două persoane fiecare dintre acestea, fie că au responsabilități diferite în cadrul activității criminale sau pentru că fapta reprezintă ceva complex condiționată de participarea mai multor indivizi, fie că norma însăși prevede faptul respectiv pentru care de unul singur ar fi imposibilă cum este infracțiune jaful art.187, traficul de ființe umane art.165 din Codul Penal al RM [1] după modelul faptei ar fi necesar participarea mai

multor indivizi pentru îndeplinirea în timpii eficienții pentru neindetificarea persoanelor ce le-au realizat cât și urmelor infracțiunii.

Cooperarea reprezintă ultimul element ce definește participația penală de alte instituții sau forme participative reprezentând acceptul fiecărui individ parte a grupului criminal stabilirea unui plan eficient pentru realizarea activității criminale la diferite etape ale acesteia.

Asigurarea cu mijloace și instrumente, împărțirea de obligații precum și beneficiile de pe urma activității criminale reprezintă câteva elemente caracteristice pentru cooperare, de asemenea participarea ulterioară în cadrul altor infracțiuni precum și în momentul realizării faptei reprezintă factorii definitorii a elementului sau pilonului numit cooperare.

Conceptul de participanți la infracțiune definit de legea penală la art.42 reprezintă activitatea ilicită a mai multor persoane numiți subiecții infracțiunii, făptuitorii sau infractorii cum ar fi următoarele categorii de persoane[1]:

1. autorul;
2. organizatorul;
3. instigatorul;
4. complicele.

Fiecare participant al infracțiunii îndeplinește anumite acțiuni sau îndatoriri ce îl diferențiază de altă categorie de infractor astfel autorul este individul care îndeplinește nemijlocit activitatea ilicită cum ar fi sustrage bunuri, încalcă ordinea publică sau securitatea statului, nerespectând drepturile și libertățile esențiale a oricărei persoane sau acțiuni contra justiției.

În persoana subiectului infracțiunii organizatorul reprezintă ideea de a realiza ceva ilicit de pe urma căreia fiecărui membru a grupului criminal le va reveni anumite beneficii patrimoniale sau nepatrimoniale, acesta atribuie fiecărui participant anumite sarcini reieșind din faptul că reprezintă ceva complex dificil sau imposibil de realizat dacă nu există de la început un plan care să asigure realizarea activității criminale.

Instigatorul este subiectul infracțiunii care având scop principal determinarea altor persoane să realizeze ceea ce și-a propus grupul criminal, influențarea, constrângerea sau determinarea reprezintă câteva metode la care recurge instigatorul pentru îndeplinirea obligațiilor statutare.

Complicele este categoria de participant ultimul care îl voi aborda care are drept obligație să contribuie la realizarea sau mai exact finalizarea activității criminale cum ar fi sustragerea bunului din încăpere prin înlăturare de obstacole sau asigurare cu mijloace care să finalizeze activitatea ilicită precum și nedivulgarea organelor de drept despre cine și în ce mod a săvârșit infracțiunea.

Categoria de participanți exemplificată anterior cum este autorul, organizatorul, instigatorul sau complicele reprezintă modalitatea eficientă de realizare a activității criminale.

Conceptul stat de drept este reprezentată de instituții funcționale care asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, organizare eficientă și un mod de viață decent tuturor cetățenilor săi.

Obținerea independenței statului Republicii Moldova a oferit posibilitatea să-și creeze propriul destin să înțeleagă evenimentele din trecut, parcurgând prin prezent și stabilindu-și scopuri sau obiective de viitor cum ar fi Integrarea în Uniunea Europeană parteneriat care asigură cetățenilor săi un trai decent prin semnarea și implementarea diferitor acorduri, tratate, decizii ale diferitor instituții europene cum ar fi Parlamentul European, Consiliul European, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Comisia Europeană sau Banca Central Europeană.

Stat de drept presupune instituții funcționale bine dotate, angajați instruiți bine asigurându-le servicii de calitate exemplară manifestată prin profesionalismul persoanelor ce activează în respectivele instituții.

Acest concept de asigurare a unui stat de drept presupune democrație, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pentru bunăstarea generală a societății.

Concluzii

Participarea la diferite activități criminale creează obstacole, complicații sau nefuncționalitatea organelor de ocrotire a normelor în drept, fiecărei persoane în general a modului de desfășurare modern dintr-o societate.

Participanții la infracțiune sunt categoria de indivizi care organizat săvârșesc acțiuni de destabilizare a parcului normal a lucrurilor prin faptele ilicite pe care le săvârșesc, care de regulă sunt activități cu caracter patrimonial care potrivit Biroului Național de Statistică peste 26.000 infracțiuni săvârșite anual sunt furturi, jafuri, tâlhării săvârșite de partea bărbătească cauzele fiind diverse nivelul de dezvoltare a statului, migrația, șomajul, educația, natalitatea, corupția, economia, justiția [10] etc.

Participația implică organizare din timp stabilirea unui plan de acțiuni pentru că avem în calitate de subiecții ai infracțiunii diverse categorii de indivizi cum ar fi în persoana organizatorului, autorului, instigatorului sau complicei care îndeplinesc acțiuni diferite per ansamblu desfășurându-se fapta pe care și-au stabilit să o îndeplinească, de regulă aceasta presupune ceva considerabil sustragerea de bunuri de valoare din încăperii.

Actualmente statul de drept este reprezentat de instituțiile sale, reglementările din actele normative și persoanele care fac parte componentă a societății democratice prin cooperare zilnică asigurându-se parcul civilizat într-o anumită perioadă de timp față de o categorie de persoane.

Organizare, eficiență, democrație, stabilitate sau trai decent tuturor indivizilor dintr-un stat sunt câteva din elementele ce definesc necesitatea sau obligativitatea de a ne afla într-un stat pe care atribuim cuvinte ce menține fericirea, libertatea de acțiune sau gândi că ziua de mâine va fi una potrivită așteptărilor pe care le avem și nu suntem parte a unei constrângeri care ne limitează în parcul vieții noastre.

Este important ca persoanele care conduc statul să ofere cetățenilor săi prosperitatea, beneficiile sau democrația fără a fi constrânși într-un fel atât timp cât acestea nu încalcă modului de desfășurare a statului adică nu reprezintă o infracțiune sau ceva care să destabilizeze ordinea și buna conviețuire a persoanelor dintr-o societate.

Mass-media este sursa eficientă care contribuie prin materialele zilnice difuzate la educarea și formarea individului, evident este una din puterile care să fie folosită cotrar scopului stabilit aplicându-se cenzura sau limitându-se sfera de activitate prin legislație, sancțiuni sau alte acțiuni care afectează activitatea persoanelor ce activează în domeniu, de altfel personal fiind la fel de importantă ca funcția parlamentară, executivă și judecătorească dintr-un stat de drept.

În încheiere, statul de drept este libertatea de acțiune legală fără a fi limitați într-un fel anumit și de a beneficia în egală măsură de oportunitățile oferite nouă.

Referințe

1. Codul Penal al Republicii Moldova adoptat la 18.04.2002, în vigoare la 12.06.2003, Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 2002 Nr.128-129, în

conformitate cu ultimele modificări și completări din Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

2. Codul Penal al Republicii Moldova din 24.03.1961 în vigoare la 24.04.1961 cu modificări și completări până la 17.10.2001, Chișinău 2001 (abrogat).
3. Eugen Bejenaru Despre pluralitatea de infractori și participația penală : aspecte obiective și subiective Studia Universitatis Moldaviae : Revistă științifică: Nr.3(113),2018: Științe sociale, Chișinău 2018.
4. Munteanu Victoria, Spre precizarea unor aspecte-cheie în dreptul penal european referitoare la participația penală: complexă cazul organizației criminale- Revista Procuraturii Republicii Moldova. 2021 Nr.7.P.90-97, Sinectica-com,Chișinău 2021
5. Diana Comaromi.Avantajele și dezavantajele aderării la Uniunea Europeană. <https://ru.scribd.com/document/>
6. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07 1994,Publicat la 29.03.2016 în Monitorul Oficial nr.78,art.140.
7. Stela Botnaru,Alina Șavga,Vladimir Grosu,Mariana Grama Drept Penal Partea Generală Volumul I,Chișinău : Cartier juridic 2005.
8. Rusu Alin.Statul de drept. <https://ru.scribd.com/document/>
9. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022–2025
10. Date statistice prezentate de Biroul Național de Statistică în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne privind participația penală.
11. Decizii ale instanțelor de judecată cu privire la participația penală.Vizitat: <https://instante.justice.md/ro/hotaririle-instantei> portalul instanțelor de judecată.
12. Comentariu Alexei Barbăneagră Codul Penal al Republicii Moldova adoptat la 18.04.2002, în vigoare la 12.06.2003, Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 2002 Nr.128-129, în conformitate cu ultimele modificări și completări din Monitorul Oficial al Republicii Moldova.